

Thuis in de Stad-prijs 2012

Mevrouw de Minister,
Dames en Heren Gemeenteraadsleden,
Dames en Heren,

Het is met veel plezier dat ik ook dit jaar de jurering van de *Thuis in de Stad*-prijs voor u toelicht. Immers, ook voor de editie 2012 werden erg inspirerende projecten voorgedragen, en kan teruggeblikt worden op een erg boeiende juryervaring.

Elke centrumstad diende voor deze editie één of meerdere projecten in, verschillend naar thematiek en grootte.

Een aantal projecten richt zich expliciet op kinderen en jongeren: de Cirk! In Aalst, Het Steen in Antwerpen, de Pretmobiël in Kortrijk, Mechelen H30/Villa 32, en het Peuter-Sport-Punt in Turnhout. De Cirk! In Aalst is een laagdrempelig, gratis openluchtfestival dat inzet op circus en straattheater als aanloop naar het nieuwe cultuurseizoen. Het Steen in Antwerpen staat voor de beleidskeuze om het Steen, als stedelijk icoon, toe te vertrouwen aan kinderen. In samenwerking met het Paleis krijgt het Steen een nieuwe bestemming als 'Steen der Wijzen'. Het opzet is samen met kinderen te werken rond concrete thema's, zoals waterbeleving. De Pretmobiël in Kortrijk is een laagdrempelig buurtgericht project, dat inzet op het activeren van de interesse van kinderen voor participatie aan het jeugdwerk. Mechelen H30/Villa 32 omvat een netwerk van actoren en acties, dat zich presenteert als een beweging tegen het wegduwen van jongeren naar de rand van de stad. Het Peuter Sport Punt in Turnhout is een peuter speelruimte dat zich specifiek inzet om ook vaders te bereiken en hiermee een grotere diversiteit in bereik te realiseren; als dusdanig richt dit project zich tot kinderen, maar vooral ook tot ouders en kinderen samen.

Een aantal projecten zet in op stedelijke ontwikkeling via sport. Het Peuter Sport Punt zou hier opnieuw vermeld kunnen worden, maar ook Kortrijk zet hier op in, met het project 'Iedereen Olympiër'. Iedereen Olympiër in Kortrijk haakte in deze editie in op de Olympische Spelen, maar biedt vooral een kader waarin zowel vanuit de eigen stedelijke diensten als vanuit nieuwe diensten actieve sportbeoefening ondersteund kan worden.

Duurzame mobiliteit is een belangrijke thematiek, en dit wordt ook in de projecten weerspiegeld. Projecten met betrekking tot dit thema zijn het Antwerpse project Velo: de handige fiets van 't Stad, het fietsproject in Brussel en Hasselt City Depot. Het Antwerpse project Velo: de handige fiets van 't Stad is een initiatief van het parkeerbedrijf Antwerpen, waarbij in 82 stations verspreid over de binnenstad, fietsen kunnen opgehaald en opnieuw neergezet worden, ondersteund door een goed regulatiesysteem, waardoor effectief kan ingezet worden op de fiets als een hefboom naar duurzame mobiliteit, naar een grotere sociale cohesie en naar een intensere stadsbeleving. Het fietsproject in Brussel zet zeer realistisch en origineel in op het ter beschikking stellen van fietsen om alle kinderen de mogelijkheid te bieden te leren fietsen, tegelijk als een hefboom naar de stad en het gewest om de fietsinfrastructuur aan te passen. Hasselt City Depot is een service center dat beoogt in te grijpen op de stedelijke mobiliteit door de leveringen binnen te stad te bundelen, en vanuit deze bundeling het vervoer in de binnenstad te beperken; het project combineert deze ambitie met een inzet op logistieke dienstverlening en op sociale tewerkstelling.

In de traditie van de Thuis in de Stadprijs werden ook een aantal infrastructurele projecten ingediend, van verschillende aard en schaalniveau. Turnhout presenteert een vernieuwde Grote Markt. Roeselare, met het Pastoorsbos en Brugge met de Hoeve Hangerijn trekken de kaart van natuurbeleving en ontmoeting. Oostende vraagt aandacht het Zeeheldenplein via een project van Kunstintegratie. Gent presenteert het Eetcafé Toreke als een wijkgerichte projectontwikkeling in de sociale economie, dat tegelijk de ambitie heeft een baken te zijn voor de wijk het Rabot. Maison Biloba Huis in Brussel in een infrastructureel project, dat tegelijk drager is van een vernieuwend zorgconcept en vanuit de wijkwerking een brug legt naar allochtone ouderen, hierbij ook inspeland op creatie van nieuwe werkgelegenheid. Niet infrastructureel, doch wel inspeland op werkgelegenheid is ook het project Brussel: Discoveryour talents,

Ook cultuur ontbrak niet als thema, met het project Turnhout Cultuurstad van Vlaanderen 2012, en Leuven: Openbaar Entrepot voor de Kunsten. Oostende presenteerde met Bakken een digitaal geletterheidsproject, ingebed in de stedelijke bibliotheek. Gent 2.0 gaat eveneens over een digitale werkelijkheid, origineel verbonden met de vraag naar gemeenschapsvorming en een open databeleid. Sint Niklaas diende het project Renovatie de Casino in, een inspirerende vorm van samenwerking, overheen sectorale grenzen, en gedragen door een sterke vrijwilligersinzet.

Roeselare 2030 staat voor een uniek 'ambassadeursproject', waarin mensen aangezet werden te dromen over hun ideale stad, deze dromen verzameld werden en leidden tot een breed stadsdebat: de aanzet voor een verhaal dat ongetwijfeld verder moet gaan. Oostende wil een schone stad zijn, en stelde de campagne 'Oostende blinkt als de zee' voor.

Tenslotte is er het project Antwerpen Badboot, ankerpunt in de stadsvernieuwing op het Eilandje, volgens de stedelijke jury een project 'hors categorie', omwille van de grootschaligheid, maar ook omwille van de samenwerking tussen verschillende overheden, en het participatieve karakter. De idee van de Badboot groeide vanuit de concrete observatie dat mensen bij warm weer verfrissing zochten in de dokken, terwijl dit niet altijd de bedoeling was. Doordenken op deze observatie en deze gedachte realiseren leidde op korte termijn tot de realisatie van een verfrissend project.

Sinds vorig jaar verloopt de jurering in twee fasen. In een eerste fase worden alle ingediende projecten op hun merites worden besproken, en getoetst aan de criteria van de *Thuis in de Stadprijs*, namelijk het innovatieve karakter van het project, de beoogde effecten, de bijdrage tot stedelijkheid, de realisatiegraad, de mate van integratie van verschillende beleidsdomeinen, de voorbeeldfunctie en de netwerkvorming en het participatieve karakter van het project. Deze eerste juryfase gebeurt door een jury bestaande uit vertegenwoordigers van de steden. Gedurende twee dagen bediscussieerde deze stedelijke jury alle ingediende projecten, om te komen tot een shortlist van in totaal 7 projecten. Een relatief strenge selectie dus, maar vooral een gedragen selectie. De jurering berust niet op een optelsom van pro en contra, maar op een inhoudelijke discussie waarin verschillende argumenten onderling afgewogen worden, om te komen tot een beoordeling die recht doet, zowel aan de verdiensten van het project, als aan de selectiecriteria van de *Thuis in de Stadprijs*.

De stedelijke jury vroeg me om bij deze toelichting expliciet te vermelden dat de onder 24 ingediende projecten veel mooie projecten waren, belangrijk voor de steden, maar niet allemaal in die mate vernieuwend dat ze als voorbeeldproject voor Vlaanderen naar voor geschoven konden worden. Deels ging het hierbij om projecten die inspelen op opportuniteiten die zich op een bepaald moment voordoen, deels ook om projecten die vernieuwend zijn voor de stedelijke initiatiefnemers, zich hierbij inspirerend op reeds bekende voorbeelden. Soms ging het om sterk afgebakende projecten, interessant op zich, doch te specifiek om aan de Thuis in de Stadcriteria te voldoen. Met deze expliciete vermelding wil de jury evenwel recht doen aan de dynamiek die in vele steden aanwezig is.

Een prijs verwijst evenwel naar een graad van excellentie, en dat is ook het uitgangspunt geweest van de jury. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om alle stedelijke juryleden oprecht te danken, voor de professionele jurering, voor hun inzet, en voor de prettige samenwerking, die het voorzitterschap maakt tot een leerrijke ervaring.

7 projecten haalden de shortlist, en werden voorgelegd aan een jury van deskundigen. Deze projecten zijn, in de volgorde waarop ze in oktober 2012 besproken werden : Maison Biloba Huis te Brussel; H30/Villa 32 in Mechelen; het Antwerpse project Velo, de handige fiets van 't Stad; Gent 2.0 en Hasselt City Depot; de Renovatie de Casino in Sint Niklaas, en De Badboot, ankerpunt in de stadsvernieuwing op het Eilandje in Antwerpen.

Ik geef nu van elk project een kort overzicht van de jurybeoordeling:

Maison Bilboa Huis is een project gebaseerd op een bewonderingswaardige bestuurlijke architectuur. Vele partners op het terrein werden samengebracht, geen gemakkelijke opgave op zich, en zeker niet in de complexe Brusselse situatie. Bovendien wordt het project gedragen door een vernieuwend zorgconcept, waarbij de betrokkenheid en de participatie van de buurt bijzonder groot is. Het project legt de klemtoon op de zich aandienende vragen in verband met vergrijzing en intergenerationele solidariteit, in een samenleving gekenmerkt door diversiteit. Samengevat: een erg mooi, inspirerend project.

Het project H30/Villa 32 in Mechelen is een project met als opzet jongeren terug in de stad te brengen, uitgaande van een participatief traject. Het is een project met economisch potentieel. Het is een project dat blijkt geeft van creativiteit, gedragen door stedelijke diensten.

'Vélo: de handige fiets van 't Stad' is een charmant project, dat berust op een zeer stevig uitgebouwde infrastructuur, en van bij de start goed blijkt te werken. De integratie van het project in het mobiliteitsbeleid van de stad is inspirerend, evenals het rechtstreeks verbinden van parkeergelden met het fietsproject.

Gent 2.0 is een project dat inspeelt op uitwisseling en kennisdeling tussen bewonersgroepen. Digitaal actieve bewonersgroepen worden erkend in hun expertise en krijgen een inbreng in de nieuwe website van de stad Gent, evenals een forum om hun kennis te delen met andere bewonersgroepen. Met de Bewonersacademie wordt gewerkt aan uitwisseling en uitbouw van een gemeenschappelijke programma-aanbod, terwijl Apps For Ghent bewoners en studenten uitnodigt tot het ontwikkelen van apps, en feedback te geven op de kwaliteit en bruikbaarheid van de door de stad geleverde data. Ondersteuning hiervan gebeurt door het Ghent Living Lab, een partnerschap met onderwijsinstellingen en Gentse ICT-bedrijven.

Hasselt City Depot is een sterk toekomstgericht verhaal, onderbouwd met een sterke filosofie, en gebaseerd op een vernieuwend organisatiemodel. Het is een origineel en multipliceerbaar project, met een groot voorbeeldgehalte, door de inzet op een duurzame benadering van stedelijke mobiliteit en leefbaarheid, economie en tewerkstelling, en door het zoeken naar samenwerking met andere steden.

Renovatie de Casino in Sint Niklaas staat voor een zeer goed en lovenswaardig initiatief, een zeer sterk en enthousiasmerend verhaal, dat erin slaagt om de beperkingen van een decretale opdracht te doorbreken en aldus een hefboomfunctie te realiseren binnen de culturele sector, en een vernieuwend participatief traject én project uit te werken.

De Badboot, ankerpunt in de stadsvernieuwing op het Eilandje is een zeer gedreven Antwerps project. Het is een positief verhaal, gebaseerd op een sterk participatief concept, ingebed in het waterbeleid van de stad Antwerpen, en bijzonder boeiend is de snelle doorlooptijd waarbinnen het gerealiseerd werd, vergunningen inclusief. Het project wordt gedragen door een sterke regie, brengt de waterbeleving als stedelijke kwaliteit onder de aandacht, het is een duurzaam en ook vrolijk project.

De jury heeft van deze zeven projecten twee projecten weerhouden voor de *Thuis in de Stad* prijs 2012. Beide weerhouden projecten vervullen een voorbeeldfunctie door hun creatieve aanpak en volgehouden inzet om de omslag te maken van een concrete problematiek naar een visie op stedelijk samenleven en het streven deze visie om te zetten naar concrete initiatieven. Aldus motiveerde de jury haar voordracht.

Deze twee projecten zijn, ex aequo:

- De Badboot, Antwerpen
- City Depot Hasselt

6 februari 2013

Maria De Bie

Voorzitter Thuis in de Stadprijs 2012

